

ה'ר"ן אלכסנדר ג' ה'תשס"א אל תעט'ן
אלכסנדר אל תעט'ן אל תעט'ן אל תעט'ן

תכנית-מחקר המוגשת לאישור כתכנית לעבודה-דוקטור

ייצוגי האני בחיי היום-יום:

טכנולוגיות התייעוד העצמי והחדשות ושימושיהן – מאינטראקציה לניהול רגשי, ובחזרה.

Representations of Self in Everyday Life

New technologies of self-documentation and their uses

מגיש: אורי שורק, ת.ז. 036250298

מדריכים: פרופ' אוה אילוז, ד"ר גדעון ארן

תאריך הגשה: 16.01.2008

1. השינויים שחלו בשנים האחרונות בדפוסי התייעוד העצמי

שיטות המשמשות בני אדם לתייעוד והנצחת אירועים מסוימים בחייהם – דוגמת יומנים ותצלומים – אינן תופעה חדשה. ואולם בעשור האחרון חלו, בעולם ובכלל זה בישראל, שינויים דרמטיים בדפוסי התייעוד, הגסמכים במידה רבה על התפתחויות טכנולוגיות. חלק מהתפתחויות אלו ממשיכות מגמות היסטוריות שראשיתן לפחות בתחילת המאה ה-20.

כך, בשנים האחרונות מצלמות דיגיטליות ואתרי אינטרנט לאחסון ושיתוף תמונות מאפשרים לצלם ולאחסן מספר בלתי מוגבל של תמונות בלא הוצאה כספית נוספת על סרט, פיתוח ואלבום, דבר המעודד את הרחבת השימוש. מצלמות משולבות כמעט בכל הטלפונים הניידים המשווקים כיום בישראל – כלומר, במכשיר שמרבית הישראלים נושאים בכל עת (Lemish and Cohen, 2005). מצלמת הטלפון מאפשרת לצלם באורח ספונטני, בלא החלטה מודעת לקחת מצלמה לאירוע מסוים – דבר המעודד גידול במספר התמונות, בצד הרחבת טווח הנושאים המצולמים, הכוללים כיום גם פרטים בנאליים של חיי היום-יום, דיוקנאות-עצמיים, אירועים משעשעים שהצלם נתקל בהם, תצלומים של איברי גוף, ועוד (Okabe, 2004; Cohen, 2005; Walker, 2005; Lee, 2005). מגמה זו היא חלק מתהליך ש-Lovink (2007) תיאר כהגדלת ה"רקורדביליות": הנכונות של אנשים לתרגם את חייהם למאגר מידע. סקירה מקדמית מצאה צילום נרחב של מקומות עבודה (בענפים מסוימים), תפילה, ויכוחים, ריקוד, ויחסי מין – תחומים שיקשה מאוד לשלבם בתיאוריות הוותיקות על צילום לא-מקצועי של בורדיה וחלפין (Chalfen, 1987; Bourdieu, 1990).

עם זאת, במבט היסטורי כולל, תהליכים אלו משתלבים על נקלה בנראטיב-על שכבר שורטט במחקר: גידול במספר המתעדים (המכונה לעתים "דמוקרטיזציה"), גידול בהיקף התייעוד עקב הוזלה ופישוט של השימוש בטכנולוגיה וורנקולריזציה של התייעוד (כלומר, הרחבת טווח האובייקטים הנחשבים ראויים להנצחה). מפרפסקטיווה זו, המגמות העכשוויות הנזכרות לעיל אינן שונות מהותית מהמעבר מצילום הסטודיו לצילום המשפחתי; השקת "קודאק בראוני" במחיר של \$1 ב-1900 כמצלמה לילדים, נשים, ובני מעמד הפועלים (West, 2000); ה"דמוקרטיזציה של הווידאו"

(Chalfen, 1988; Crang, 1997); והמגמה ההיסטורית להרחבת טווח האובייקטים המצולמים – מחתונות לטקסי מעבר נוספים (Bourdieu & Bourdieu, 2004), וכן לטיולים משפחתיים, ואף לסצינות א-פורמליות כילדים רוחצים ומשחקים (Chalfen, 1987) – מהלך שהושפע הן מאידאולוגיית המשפחתיות (למשל, Zimmerman, 1995; Slater, 1995) והן מהפיכת המצלמות לזולות, קטנות וקלות לתפעול. גם היומן, אם כי באופן שונה ובלא זיקה לטכנולוגיה, עבר תהליך של גידול הן בהיקפו והן בהיקף הנושאים המאוזכרים בו – מרישום טכני ולאקוני של אירועים והוצאות, לתיאור מפורט של חוויות יום-יום ורגשות הכותבת כלפיהם (Culley, 1985). ואולם בשנים האחרונות ניכרו בדפוסי התיעוד העצמי גם שינויים מהותיים שאינם נכפפים לנראטיב-על זה, ומייצגים מגמה חדשה, הווה אומר: ההגירה אל רשת האינטרנט של ז'אנרים של תיעוד עצמי שיועדו במקור לצריכה-עצמית, או להצגה פנים-אל-פנים לאנשים בודדים; וגיבושו של תיעוד-עצמי מונחה-ייצוא, המיוצר מלכתחילה עבור קהל הייצוגי וכפוף לחוקי הרייטינג. אמנה כמה דוגמאות:

1. יומן-הרשת (lifelog), השואל מהיומן הפרטי מאפיינים מבניים, תוכניים וסגנוניים, נכתב כמו היומן הוויקטוריאני בייחוד בידי נערות ונשים צעירות (herring et al. 2004a, וייסמן 2004, 2005) – אבל נגיש לכל ברשת האינטרנט מיד לאחר כתיבתו, מאפשר לקוראים להגיב בשולי הטקסט, ומאפשר למחבר לדעת את היקף קהל הקוראים שלו. מפרקטיקה של מדיטציה במקום מבודד לצורך תיקון עצמי (Hunter, 1992) הפכה כתיבת-היומן לחיבור מסמך-ציבורי, המשמש תכופות כלי דיאלוגי לתקשורת, ייעוץ ותמיכה (Buss, Bloom ו-Mascuch אמנם הראו כי יומנים לא היו מעולם פרטים-לחלוטין, ואולם הבלוג עדיין נותר חסר תקדים).

בלוגים נכתבים מאז 1995, אך הפכו לז'אנר המוני רק כאשר נוצרו אתרים המאפשרים לכותבם בלא צורך בידע טכני – דבר שקרה בחו"ל ב-9-1998, ובישראל ב-2001. "ישראל-בלוג", אתר הבלוגים הראשון והפופולרי בישראל, כלל באוקטובר 2006 מעל 100 אלף בלוגים פעילים (הארץ, 4.10.06), ואתרים אחרים כ"תפוז" כוללים אלפים רבים נוספים. לפי כרמל וייסמן, 73% מהבלוגרים ב"ישראל-בלוג" הם נשים, ו-78% עד גיל 19 (וייסמן, 2004, 2005). נתונים אלו מתיישבים עם סטטיסטיקות בינלאומיות, המראות שכמחצית מהבלוגרים הם נשים וכי שיעור הנשים ובפרט הנערות גבוה במיוחד ביומני-רשת אישיים – סוג הבלוג הנפוץ ביותר, והיחיד הרלוונטי לענייננו (Herring, Kouper et. al, 2004; Huffaker & calvert, 2005).

2. בדומה, בעבר מרבית התצלומים צולמו בידי אבי המשפחה וסודרו בידי האם באלבום המשפחה המקודש, (Rose, 2003; Larsen, 2005), שהוצג רק למשפחה וחברים-קרובים בנוכחות בעלי האלבום ובלוויית הסבר המונע פרשנות חלופית, ושימש כשיעור-בגיאולוגיה לילדים (Rose, 1987; Chalfen, 1990; Bourdieu), בעוד אחרות הוצבו על שולחנות ובארנקים. כיום, משטר הייצור, הארכוב, ההפצה והצריכה השתנה מהיסוד. מצלמות-טלפון מאפשרות אפילו לילדים לצלם באורח אינטנסיווי, לארכב בהן תמונות ולצרוך אותן, בלא תלות במצלמה המשפחתית או באלבום המשפחתי. זאת ועוד: תמונות דיגיטליות מפורסמות לעתים קרובות בבלוגים או באלבומים מקוונים (הנגישים לרוב גם לזרים), או נשלחות בדואל כמתנה. מובן מאליו, שהשינוי בקהל היעד משפיע גם על אופי התצלומים.

מצלמות טלפון מיוצרות רק מאז 1999, אך כבר כיום הקלטת קול וצילום אודיו ווידאו נכללים כמעט בכל הטלפונים הניידים המשווקים. אף שהטלפון הנייד אינו נתפס כגברי או נשי במובהק (Lemish and Cohen,

(2005a), נערים ונערות משתמשים באופן שונה במצלמת הטלפון (Lee, 2005). אלבומים מקוונים קיימים רק מ-2004, וקשה לאמוד את שיעור הישראלים המשתמשים בהם, שכן רבים משתמשים באתרים בינלאומיים ונותנים לתצלומיהם כותרת באנגלית. מסקירה מקדמית עולה הרושם, כי נוער נוטה לפרסם תמונות בבלוגים, בעוד מבוגרים מעדיפים אלבומים-מקוונים. סקירה מקדמית של אלבומים מקוונים מעלה כי קבוצות מקצועיות מסוימות מתאפיינות בדפוסים ייחודיים: כך למשל, תמונות ממקום העבודה הן נדירות יחסית בכלל האוכלוסייה, אך מקובלות מאוד בענף התקשורת.

3. אתרי שיחוף סרטונים (כ-Youtube ומקביליו הישראליים Heep ו-Flix) משמשים ארכיון וידאו ביתי לסרטונים מנופש, טקסים וחגים – אך אלו זמינים לקהל הרחב, וחולקים חלל וירטואלי אחד עם סרטונים-משעשעים שמצלמים בני נוער וצעירים, לעתים קרובות בטלפון-סלולרי, והנצרכים באתר כבידור; ועם קליפים וסרטים מסחריים. רבים מהסרטונים צפים במרחב שבין שלוש הקטגוריות הללו. באופן פרטומם וסגנונם, מטשטשים סרטונים אלה את האבחנה בין תקשורת ההמונים לארכיון הפרטי. גם כאן קשה לאמוד את היקף הפעילות של ישראלים.

4. אתרי רשתות חברתיות (SNS) מציעים למשתמשים ליצור עמוד-אישי, הכולל בלוג, אלבום תמונות, סרטוני וידאו, מידע על חייהם האישיים והמקצועיים. כאן התייעוד העצמי משמש במוצהר כלי עזר ליצירתה של רשת קשרים חברתית. בישראל קיימים SNSים רק מ-2004, אך ב-2007 הגיע מספר חבריהם לעשרות אלפים. שני אתרים כאלה יידונו בעבודתי בפרט: TheMarker café המאכלס באנשים בשנות ה-20 וה-30 לחייהם ממעמד הביניים, ו-shox הפונה לבני נוער וכולל ייצוג נכבד לפריפריה.

אחת היא איזו עמדה תיאורטית ננקוט, כמעט בלתי אפשרי להבין את תרבות זמננו בהתעלם מהתייעוד-העצמי. ראשית, זוהי פעולה שבה פרטים מייצרים ייצוגים רפלקסיוויים של עצמם ושל סביבתם לצריכה עצמית או של אחרים. מסורת אינטלקטואלית ותיקה שתידון בהמשך ראתה ביומן את ערש-הסובייקט, ופוקו אף כינה אותו "טכנולוגיה של עצמי", המאפשרת לסובייקט לשנות את עצמו. ואולם התפשטות התייעוד גורמת לו למלא תפקיד מפתח גם באינטראקציות (אינטימיות או בין זרים) ובמשא ומתן על יחסי כוחות; לכונן מרחב ליצירת קשרים חברתיים (ברשתות חברתיות ובלוגים); לחדור לספירות של המיניות והרליגיוזיות ולהפיה בהם פרפורמטיוויות מסוג חדש; ולתרום לעיצובם מחדש של רפרטוארים רגשיים.

2. טכנולוגיה וחברה

כיוון שההתפתחויות האמורות קשורות במישרין להתפתחויות טכנולוגיות, הדיון בהם מחייב נקיטת עמדה בנוגע ליחס בין הברה לטכנולוגיה. הזרם המרכזי בעשורים האחרונים מבקש להימלט מדטרמיניזם-טכנולוגי נוסח McLuhan ו-Ong, נטייה המגיעה עד כדי התכחשות גורפת להשפעת העולם החומרי אצל Grint & Woolgar, שראו בחומר "טקסט כתיב". בתגובה להתמקדות חוקרים כמו Pinch ו-Bijker בהשפעת החברה על שלב עיצוב הטכנולוגיה, הציעו אחרים (Winner, 1993; Mackay & Gillepsie, 1992; Cowan, 1987) להתבונן גם בדפוסי הצריכה והשימוש, שלפעמים מנוגדים לכוננת המתכנן; ולבחון את השפעות הטכנולוגיה על חיי יום-יום, יחסי כוח ויחסים בין-אישיים. פתרון רדיקלי לשאלת ההשפעות ההדדיות של חברה וטכנולוגיה הציעה תיאוריית ה-Actor-Network (למשל, Latour, 1992; Knappett, 2002) לבטל כליל את הדיכוטומיה חברה-טכנולוגיה, ולייחס לישויות לא-אנושיות

סוכנות (*agency*) בתוך רשתות הטרוגניות, תוך ביטול האבחנה סובייקט-אובייקט. מושג מועיל, שבו אשתמש, הוא ה"affordances" – שאותו טבע Gibson ב-1979, ושלאחרונה נעשה בו שימוש, בין השאר בהקשרים של הטלפון (Hutchby, 2001), מצלמות-טלפון (Ito, 2005), ו-SNSים (Ellison et al. 2007). לפי גישה זו, ההיבטים החומריים של טכנולוגיה מאפיינים אותה ב-affordances – אפשרויות-פעולה מסוימות, שהיא מעניקה לסוכנים מסוימים. אפשרויות אלו אינן מכתיבות את אופני השימוש בפועל (הנתונים למשא ומתן חברתי ולפיתוח יצירתי, ומושפעים מאינטרסים ומאידיאולוגיות של השחקנים הרלוונטיים), אך הן מגדירות מה אי אפשר לעשות בטכנולוגיה מסוימת (כשונה מטיל, ספר איגו מאפשר להרוג אדם רחוק). גישה זו מאפשרת תיאור משכנע של יחסי הגומלין בין העולם החומרי לחברה האנושית, בלי הקשיים התיאורטיים הכרוכים בהחלת מושג הסוכנות על דוממים, ותינקט בעבודה זו.

3. מצב המחקר

הפרויקט עוסק בתופעות חדשות, שעדיין לא זכו לתשומת לב מחקרית מספקת. הסוגיה ניצבת בצומת בין מגוון דיסציפלינות – מסמיוטיקה וספרות ועד תכנון-מוצר ומדעי המחשב עבור בתקשורת וגיאוגרפיה, ספרות ואמנות, היסטוריה וסוציולוגיה, אנתרופולוגיה ומחקר התרבות. בעוד המחקר על בלוגים נרחב למדי, הצילום העכשווי כמעט ולא זכה להתייחסות מחקרית רצינית, אם כי קיים דיון נרחב בו בצורתו המסורתית. כך, חוקרים רבים סברו שהצילום הלא-מקצועי משמש להגברת הלכידות המשפחתית באמצעות ההדרת היסטוריה משפחתית וחליפין בתמונות עם קרובים (Bourdieu, 1990), הבניה סלקטיבית של הזיכרון המשפחתי (Chalfen, 1987), או ייצור רגשות אהבה ואינטימיות כלפי המשפחה (Larsen & Haldrup, 2003) אחרים דנו במוטיבציות פסיכולוגיות לצילום, כגון ניצחון על כוח הזמן, והתמודדות עם חרדת המוות. גישה נוספת סבורה כי הצילום נותן מעמד של מציאות לאירועים וחוויות (Sontag, 1977; ועיינו Baudrillard, 1981) או משכפל דימויים מעולם הפרסום וכותב את הזיכרון הפרטי לתוך הדימוי הקולקטיבי (Urry, 1995).

את העיסוק האקדמי הנרחב יותר בבלוגים עשויים להסביר הנטייה של מלומדים לעסוק בטקסטים, והעניין הציבורי בהשפעה הפוליטית של בלוגים-עיתונאיים (שנידון, למשל, במהדורה מיוחדת של Nieman Reports ב-2003), שהביא בהדרגה גם לעיסוק בבלוגים דמויי-היומן של בני נוער ונשים, הנפוצים הרבה יותר (Herring et al. 2004a; Lenhart, 2006).

חלק ניכר מספרות המחקר סובב סביב שתי שאלות: תיאור ה'אנר' (במה שונה הבלוג מהיומן? כיצד השתנו מושאי הצילום?); והמוטיבציות (מדוע אנשים כותבים בלוגים, קוראים אותם, או מצלמים?). הדיון במוטיבציות, הבא על-חשבון דיון בשימושים, מניב לעתים תכופות דיון שאינו מרחיק לכת מעבר לשכפול השיח-הילידי ואמירת המוכן מאליו: כך למשל, Nardi ושותפיה מצאו כי אנשים כותבים בלוגים לשם ביטוי עצמי, תיעוד חייהם, וגיבוש רעיונות (Nardi et al. 2004). אחרים מציעים הסברים מורכבים יותר – אך מוותרים על ההסבר הסוציולוגי לטובת שפה פסיכולוגית העוסקת בעינוגים (כגון הזדהות עם האחר: Karlsson, 2007; מניפולציה על תחושת הזמן, Cohen, 2005; או זיהוי קיומם של חיים פנימיים Rivièrè, 2005). הדיון הז'אנרי בבלוגים (למשל van McNeill, 2003; Dijck, 2004; Scheidt, 2006) דן בקווי הדמיון והשוני בין היומן המסורתי ליומן-הרשת ובציפיות הכותב מהקהל. אף שהיבטים חברתיים נזכרים, ההיבטים הטקסטואליים תופסים את קדמת הבמה, ולרוב הדיון אינו מתבסס על

אתנוגרפיה נרחבת אלא מסתפק בניתוח טקסטים. בתחום הצילום קיים דיון באופן שבו שינויים טכנולוגיים גרמו לשינויים במושאי הצילום (Walker, 2005; Lee, 2005). ההתמקדות במאפיינים ז'אנריים ומוטיווציות באה על חשבון עיסוק בשימושים חברתיים של פרקטיקות התיעוד: התוקרים הכמעט-יחידים העוסקים בתיאור של שימושים בתיעוד – עושים זאת במימון חברות טכנולוגיות בעלות אינטרס, ומטבע הדברים מתמקדים בהיבטים בעלי ערך כלכלי ומתעלמים מההקשר החברתי הרחב של שימושים אלה (Okabe, 2004; van House et al., 2005; Kindberg et al., 2005; Richardson et al. 2007). בניסיונות המורכבים יותר להשיב על השאלות ששורטטו לעיל עולות כמה מגמות עיקריות:

פרדיגמת הייצוג והאמנציפציה – גישה רווחת ביותר במחקר רואה בתיעוד כתיבה של טקסט המייצג את העולם ובראש-ובראשונה את המתעד-עצמו, שזוכה בחירות לשלוט בייצוגו וכך גם בזהותו. הבלוג, המצלמה הדיגיטלית ואלבום התמונות המקוון מתוארים מפרספקטיווה זו כסוכנים של דמוקרטיזציה: "אנשי היום-יום" שהיו אובייקט סביל למבט של תקשורת-ההמונים (Walker, 2005, Slevin, 2000), או נשים ונערות שהיו אובייקט ל"מבט" הגברי (Lee, 2005) הופכים לסובייקטים השולטים בייצוגן, והצילום הופך ל"הענקת סוכנות לחסרי-הכוח" (Simreich, 2007) ול"סמל במאבק על אינדיווידואליזם וביטוי עצמי (...) בפוליטיקה של חיי היום-יום" (Hjorth, 2006). הפרסום של התיעוד באינטרנט הוא "מרי נגד שליטת החברה, ואמצעי להשיב [למתעדים] את השליטה בחייהם" ולחשוף "עצמי פנימי" בלי חשש ממוסכמות החברה (Serfaty, 2004). לפי Shepherd & Miller, הבלוג הוא "תרומה עכשווית לאמנות העצמי", שבה הפרט מגדיר את עצמו למען עצמו ובשביל אחרים, ייצוג שזוכה לוולידציה מעצם פרסומו במרחב הציבורי.

קסמה של גישה זו נובע מתאימותה לכמה מסורות אינטלקטואליות מבוססות: ההשקפה הרואה בלידת הדיוקן העצמי והאוטוביוגרפיה את לידת הסובייקט המודרני, שראשיתה במאה ה-19 (Burckhardt, c1860); הספרות הענפה על היומן המסורתי ככלי לגיבוש הסובייקט ותרומו לשחרור האשה (Hunter, 1992; Mascuch, 1996, Botonaki,); תפישתו של גידנס, כי בחברה המודרנית המאוחרת נאלץ הפרט לראשונה לבחור את זהותו באמצעות רפלקסיה ולחיות "ביוגרפיה מאורגנת באורח רפלקסיווי" – השקפה היכולה להסביר את האינפלציה בתיעוד העצמי (Giddens, 1991). דוגמא לשימוש בגידנס בדיון באינטרנט: Slevin, 2000); המסורת הסמיוטית במחקר הצילום, הרואה בצילום טקסט חזותי המעביר מסר בנוגע למציאות מאז רולאן בארת (Hirsch, 1997; Chalfen, 1987, Barthes, 1993); ותפיסת הצילום כדמוקרטיזציה (Chalfen, 1987, 1988). גישה זו אף משתלבת עם הדימוי של האינטרנט כעולם נפרד, מרחב המאפשר משחק חופשי בזהויות מומצאות (תפישה שהציגה Turkle ב-1995, והופרכה מאז שוב ושוב. על הקשרים בין טרקל לגידנס, ראו: Hakken, 1990).

ואולם לגישה זו הסרונות רבים: היא מצמצמת את העולם לטקסט, ומייחסת לכותבו חירות מוחלטת – תוך מזעור חשיבותם של ההיבטים הלא-ייצוגיים של התיעוד ושל המגבלות על הסובייקט בגיבוש ייצוגו. כך, לא זכו להתייחסות מספקת הפרפורמטיביות הכרוכה בייצור התיעוד (וראו Larsen, 2005) כאינטראקציה במרחב – דבר החשוב לעתים לא פחות מהתוצר; השימוש בתוצרי התיעוד ככלים להשגת מטרות בעולם (למשל, צבירת הון חברתי) באופן שאינו תמיד קשור במישרין למשמעות הסמיוטית של התוצרים; והאופן שבו המתעד – המבקש לזכות בקהל צרכנים ולעורר בהם את התגובה הרצויה – נאלץ לא רק להתאים את ייצוגו לקונבנציות, אלא לבחור דרכי פעולה הנגזרות מההיגיון

של השוק (בבוחרו מתוך מגוון אסטרטגיות, למשל: צילום חושפני בתנוחות אירוטיות, או הימנעות מטקסטים קודרים וכד').

הפרדיגמה ההיסטורית: ישנם חוקרים הרואים בתיעוד-החדש (ובפרט בבלוג) ביטוי לרוח הזמן, ותשובה לצורך מסוים הנובע מההיסטוריה של הסובייקטיויות – בין אם התיעוד הוא מימוש של רעיונות פוסט-מודרניים כטקסט כתיב, התפוררות הנרטיב וריבוי זהויות (Himmer, 2004); ובין אם הוא אמצעי התגוננות מפני אותם תהליכים: תיעוד המציל את העצמי מהתפוררות פוסט-מודרנית באמצעות הבנייתו וחשיפתו במדיה, המוסמכת להעניק חותם של אמת בתרבות המציצנות הפוסט-מודרנית (Miller & Shepherd, 2004). לפי הצעה נוספת, תרגום העצמי למבנה של מאגר-מידע אינו מבטא את התפוררותו, אלא אף גורם לה (!) (Sorapure, 2003).

קהילתיות: שאלה נוספת הזוכה לדיון מחקרי נרחב, היא שאלת ההשפעה של השינויים בדפוסי התיעוד העצמי על מידת הקהילתיות – כגון האופן שבו צילום סלולרי מסייע לחיזוק מערכות יחסים שהן חזקות ממילא (Koskinen, 2005); התרומה של רשתות חברתיות לשימור קשרים לא-מחייבים ולהון חברתי (Ellison et al, 2007). הכוונה להון חברתי במובן של Putnam ולא של בורדיה); האפשרות שמצלמת-הטלפון תחזק קהילתיות (Richardson et al., 2007); טענתו של גומברכט כי האינטראקטיויות המוגבלות של הבלוג לא מונעת קהילתיות, אלא מקלה עליה, ביוצרה מרחב מוגן של תגובה-מושהית לבלוגר (Gumbrecht, 2004); העתקת הקהילה החוץ-וירטואלית לקהילת בלוגים (Takhteyev & Hall, 2005); ואף בחינה כמותית של הקישוריות (hyperlinks) בבלוגים (Herring et al., 2005; Effimova & De Moor, 2005; Efimova & Hendrick, 2005). דיון זה נובע הן מההיסטוריה של חקר-הבלוגים, שראה בעבר בקישוריות את המאפיין הז'אנרי המכונן של הבלוג; והן מהתיזות של Putnam על הידלדלות ההון-החברתי ושל Kraut et al, 1998 על פגיעת האינטרנט במעורבות חברתית (טענה שלאחר שהיכתה גלים, קראוט עצמו חזר בו ממנה), ומהדיון הנרחב באפשרות קיומה של קהילה וירטואלית (לסקירה מקפת עיינו Katz & Rice, 2002: 114-119). נושא אחר שזכה לתשומת לב נרחבת הוא השפעות התיעוד החדש על הספירה הפרטית ועל מושג הפרטיות (לדוגמא, Kitzmann, 2004; Quian and Scott, 2007; Viégas, 2005).

פרט לדומיננטיות המופרזת של הפרדיגמה הסמיוטית-ייצוגית ושל ראיית התיעוד כשהרור ועיצוב-עצמי, מתאפיין המחקר גם בפרספקטיבת מיקרו מובהקת. כיוון מבטיח שהציעה Nightingale (אף כי הצלחתה במימוש חלקית מאוד) הוא להשתמש בתיאוריה של Gell וב-Actor-Network Theory כדי להציע מודל שישלב את דיון-המיקרו בתיעוד העצמי בדיון באינטרסים של השחקנים הכלכליים האחראים לאתרים שבהם הוא מתפרסם (Nightingale, 2006, 2007); אפשרות מבטיחה נוספת היא הרחבת מסגרת הדיון הפוקויאנית של Andrejevic (2002), כך שתכלול גם פרסום מקוון של תיעוד עצמי.

4. שאלות המחקר ומבנה העבודה

כפי שראינו, המחקר מתאפיין בנטייה מתודולוגית להעדיף ניתוח של תוצרים (תצלומים ובלוגים) על אתנוגרפיה המתמקדת בפעולות הייצור והצריכה, ובנטיית תיאורטיות לגישת מיקרו ולתפיסת התיעוד כטקסט – נטיות המשתלבות היטב זו בזו, ואלהן מצטרפת הנחת קדם בעייתית על קיומו של "עולם וירטואלי", מכודד משאר היבטי החיים (להבדיל מדיון באינטרנט כמרחב פעולה או כאוסף כלים – ארחיב על כך בפרק המתודולוגיה). גישה זו הולידה מחקר הרחוק מהבנה סוציולוגית ואנתרופולוגית ממצה של ההשפעות החברתיות והתרבותיות של התיעוד-העצמי החדש.

ואולם התיאוריה הסוציולוגית מציעה תשתית מוצקה דיה לגישה אחרת. בורדייה (Bourdieu, 1993) רואה בייצור התרבותי שדה של כוח, המאופיין במאבק על הון מסוג מסוים וניסיונות מתמידים לתפוס עמדה, המוגדרת יחסית לרפרטואר אפשרויות הייצור הקיימות. בלוגים, אתרי שיחוף וידאו ו-SNSים הם שדות שבהם מתחרים על צופים קשרים, תגובות ויקרה (והשוו לדיון ב"כלכלת תשומת הלב" של האינטרנט אצל Jones, 2005; Goldhaber, 1997). גם Gell (1998) הציע לראות באמנות (במובנה הרחב) "מערכת של פעולה, המכוונת לשנות את העולם, ולא לקודד הצהרות סימבוליות עליו". גם הספרות הנרחבת על פרפורמטיוויזם (Goffman, 1959, Abercrombie & Alexander, 2004, Longhurst, 1998, Schieffelin, 1998, Bagnall, 2003, Schechner, 2003) מציעה לחקר התיעוד העצמי כלים להבנת האינטראקציה של ייצור התיעוד, שכמעט ולא נעשה בהם שימוש (יוצאי דופן הם Larsen, 2005; Kitzmann, 2004). האנתרופולוגיה של הרגשות מציעה דיון נרחב בגיהול רגשות, או "ניווסם" (Hochschild, 2003, Reddy, 2001) ובשימוש בצריכת תוצרים תרבותיים לשם כך (Denora, 1999, 2000) – מסגרת שאפשר להחיל בנקל על התיעוד העצמי.

מה שלא נעשה מספיק – הוא לבחון את ייצור התיעוד, ארכובו וצריכתו, לא כזירה מבודדת, אלא כחלק ממארג של אינטראקציות חברתיות שונות, ובפרט את התצורות החדשות שלו, כדי להבין את השלכותיהן על כלל החיים החברתיים. השאלה שאבקש לשאול אינה איזה תיעוד אנשים יוצרים, מדוע הם סבורים שהם עושים זאת ועל אילו "צרכים" א-פריוריים הוא עונה, אלא מה הם עושים בתיעוד, ומה התיעוד עושה להם. אם לאמץ את מטפורת התרבות כארגז כלים (Swidler, 1986), יש לראות את תרבות התיעוד העצמי כארגז המכיל את אוסף האסטרטגיות והטקטיקות השונות המשתמשות בטכנולוגיות האלה – ואלו כלים משני סוגים (הקשורים כמובן אלו באלו בקשרי גומלין):

1. כלים שהמתעד מפעיל על אחרים (להם תיוחד החטיבה הראשונה של עבודת הדוקטורט)

2. כלים שהמתעד מפעיל על עצמו (שלהם תוקדש החטיבה השנייה בעבודה).

עבודה זו אינה מתיימרת להעניק תיאור ממצה של כל הכלים האמורים לעיל. כוונתי צנועה בהרבה: לתאר בקפדנות דפוסים של ייצור, ארכוב, הפצה וצריכה של תיעוד עצמי, ולהצביע על כמה מהבולטים שבשימושים בתיעוד העצמי, ובפרט – כאלה הממלאים לאקוונות מובהקות בספרות המחקר, העשויים לתרום תרומה תיאורטית, ומנצלים מאפיינים ייחודיים של החברה בישראל (כמו התפילה היהודית). העבודה תיפתח במבוא (פרק 1), שיכלול סקירת מחקר ומבואות תיאורטיים ומתודולוגיים, ולאחריה יבואו שתי חטיבות.

החטיבה הראשונה תבחן את תרומת המצלמה הדיגיטלית, מצלמת הטלפון, הרשת החברתית המקוונת והבלוג לעיצוב רפרטואר הטקטיקות העומדות לרשות פרטים וקבוצות כדי להגדיר את מעמדן של סיטואציות ואינטראקציות או להתמקח עליו (פרק 2). למצב את עצמם בשדה החברתי (פרק 3) ולהפעיל פיקוח חברתי (פרק 4).

פרק 2 יעסוק בהגדרת מעמדן של סיטואציות ואינטראקציות ובמיקוח עליו. דפוסי הצריכה של חלק מתוצרי התיעוד מעידים בבירור שהם אינם אמורים להיות חלק מפרויקט אוטוביוגרפי: חלקם משמשים לצריכה מיידית ונמחקים מיד (כמו חלק ניכר מהתצלומים המופקים במצלמות-טלפון) אחרים מאורכבים מבלי שייצרכו אי-פעם וישמשו לרפלקסיה תופעה זו, שתאופיין בפרוטרוט ע"י ניתוח קפדני של דפוסי צריכת תיעוד, מצביעה על ההיבט הפרפורמטיבי של

הצילום בתוך האינטראקציה, הקיים למעשה בכל אקט של תיעוד. צילום או אזכור בבלוג יכולים לשמש הצהרה בדבר סוג האירוע (החשיבות המיוחדת לו, מידת הרשמיות שלו, וכד'); הצהרה בדבר סוג הקשר בין המתעד למתועד, וכלי לכריתת ברית חברתית או לאישושה. הכוונה אינה להניח שהתיעוד מעניק תמיד יתר חשיבות – אלא שקיימות קונבנציות (בחלקן מקומיות) בנוגע לאופן התיעוד ההולם או אינו הולם סוגים שונים של אירועים וקשרים; שהשימוש בתיעוד הוא חלק מהמו"מ בין המשתתפים על משמעות האינטראקציה; ושעל המחקר לחשוף מנגנונים אלה. על חשיבותה של פרספקטיווה זו תעיד העובדה, כי בבלוגים שנקראו בסקירה מקדמית שב וחזר הפועל "הצטלמנו" בשרשרות-פעלים המתארות מה עשו הבלוגר וחבריו ביום מסוים, בדומה לאכילה או משחק, ועשוי להעיד שאפילו חלק מהאקטורים אינם רואים בצילום "ייצוג", אלא קודם כל פעילות חברתית.

פרק 3 ינתח את אתרי האינטרנט שבהם מתפרסם התיעוד כשדות במובן הבורדיאני. הפרק יעסוק בשימוש שעושים פרטים בתיעוד לצורך צבירת הון חברתי (במובן של Bourdieu, 1986: רשת הקשרים שביכולתו להפעיל באופן אפקטיבי. על המובנים השונים עיינו Portes, 2000; Lin, 1999) – באמצעות כינון, חיזוק והגדרה מחדש של קשרים חברתיים, שחלקם מתקיימים גם מחוץ לרשת, וחלקם רק באמצעותה. ההנחה, המתחזקת מסקירה מקדמית של SNSים, היא שהאקטורים פועלים באופן אסטרטגי כדי לזכות בקהל קוראים/צופים/מגיבים גדול יותר (או לחילופין, קהל מצומצם מסוים המעניק יוקרה רבה יותר), ובוחרים באופן אסטרטגי כיצד לתעד את עצמם (למשל: בחירת נושאים ושפה ויזואלית וטקסטואלית), וכיצד לשווק ולפרסם את התיעוד. הפרק יבחן גם את האסטרטגיות שהמתעדים שואלים מתקשרות-ההמונים, הפרסום והאופנה, באופן שיאפשר דיון מורכב יותר ב"פרויקט של העצמי", שאינו מתעלם מסוגיית הכוח.

פרק 4 יבחן את השימוש בתצלומים, הקלטות, ופרוטוקולי שיחות ככְּאֵיֶה. הרקורדביליות הגוברת עם אימוץ טכנולוגיות התיעוד החדשות וגיבוש הנורמות החברתיות לשימוש בהם משפיעה על הפרוצדורות של כינון-אמת באופן שאינו שונה מהותית מהשפעת המלה הכתובה ע"פ Ong (1982). האם הרקורדביליות מציידת קהילות בכלי אפקטיבי להגברת הפיקוח והאכיפה של נורמות? האם ייתכן גם שימוש חתרני בכלים אלה? מאנקדוטות המתוארות בבלוגים עולה, כי בחברות נוער נעשה שימוש נרחב בתצלומים והקלטות כראיות. הדבר מקשה על פקפוק בערך האמת של רכילות המגובה בתיעוד. בנוסף לכך, הדיווח על חיי היומיום בבלוג, שתכופות נקרא על ידי מכרים בסביבה הקרובה של הכותב, ניתן לפרשנות כאמצעי שליטה, כחלק ממסגרת הדיון הפוקויאני הביקורתי בווידי ככלל וביומן בפרט (Foucault, 1978). הפרק יבחן את השימוש בתיעוד כראיה, השפעתו על יחסי-הכוח בחברות נוער, וסוג האירועים שעדיין אינם רקורדביליים.

החטיבה השנייה תעסוק בשימוש של פרטים בחומרי התיעוד לצורך "ניהול רגשי": מניפולציות של הפרט על עצמה באמצעות "טכנולוגיות של עצמי" (Foucault, 1988, 1993; Denora, 1999), המאפשרות לה לחוות רגשות בהזמנה (כגון נוסטלגיה, עוררות מינית ודבקות דתית). שימוש זה דומה למתואר בספרות על השימושים הרגשיים בטלוויזיה, קולנוע ומוסיקה, המתוארים כזירה בטוחה לחזויית רגשות עזים שסולקו מזירות אחרות (Stearns, 1994; בספרות זו, כאן אין עסקינן ברגשות לא-אישיים, המנותקים מהנרטיב הביוגרפי – אלא בהפך הגמור. בהקשר זה, אבקש לבחון את השפעתם של דפוסי התיעוד העצמי החדשים על המשטר הרגשי (מי חש אילו רגשות כלפי מה באילו

נסיבות. ועיינו: (Kotchemidova, Hochschild, Reddy), ולהבין כיצד הראיפיקציה של חוויות ורגשות והפיכתן למוצר לצריכה (בין אם לצריכה פרטית ובין אם להפצה) יוצרות פרודוקטים היברידיים, המערערים על קטגוריות תרבותיות קיימות, ומקבלים משמעות מורכבת באמצעות דפוסי הצריכה שלהם.

פרק 5.1 יעסוק בצילום המתעד יחסי מין. תופעה גוברת זו מערערת על האבחנה בין הצילום המשפחתי לבין הצילום הפורנוגרפי (Hillyer, 2004). כדי להבין את משמעותם ואופן תפקודם של תצלומים וסרטונים מעין אלו, אנקוט ניתוח קפדני של דפוסי הצריכה שלהם – תוך הצגת שאלות כגון: האם הם גורמים לעוררות מינית, או אף משמשים כעזר לאוננות? האם הם נצפים כחלק מהעלאת זכרונות נוסטלגית? האם הצפייה מתרחשת במיטה, בסלון, או ליד שולחן? לבד, בחברת בן הזוג המצולם או בלוויית אדם שלישי?

פרק 5.2 יעביר את המוקד מהצריכה לחוויית הייצור – השפעת התיעוד על הגדרת הסיטואציה ועל החוויה. במערב מושרשת גישה הרואה במין חוויה של אקסטזה ואובדן שליטה, האוכפת עצמה על הסובייקט ומונעת אינטרוספקציה ופיצול קשב (נקודה זו מאחדת את הגישות הסותרות של Reich ו-Bataille; לסקירה, עיינו Rival, Slater & Miller, 1998). רפלקסיוויות במין עלולה להיחוו כסתירה פנימית (Bauman, 1995; Béjin, 1985). האם ייתכן שהתיעוד מעיד על (או מסייע לצמיחתה של) חוויית מין שונה, המאופיינת במשחקיות ורלפסקיביות?

פרק 6.1 ידון בתיעוד תפילה וטקסים דתיים במצלמות וידיאו סלולריות ואמצעים אחרים – נוהג ההולך ונפוץ בישראל אם לשפוט על פי אתרי שיתוף-הוידאו. תיעוד זה – ההופך חוויה דתית סובייקטיבית לאובייקט זמין לצריכה – מערער על ההבדלה בין המרחב-הקדוש לחילוני ובין הזמן הקדוש לחילוני, ומחייב את הצופה בו (בין אם זה המתעד עצמו, ובין אם אלו זרים שצפו בסרטון באינטרנט) להמציא אופני צריכה חדשים. האם הצרכנים חשים שמותר לצפות בסרטון כזה בכל זמן, בכל מקום ובכל הלך רוח, או שמשוהו מהמעמד של המקום והזמן הקדוש מוחל עליו? האם הצריכה כרוכה בתפילה דמומה? האם נעשה שימוש בסרטונים אלו כטכנולוגיה-של-עצמי, בניסיון להגביר אמונה ודבקות, או לזמן חוויה רגשית של קדושה?

בנוסף, אבחן האם דפוסי הצריכה האלה מושפעים מדגמים תרבותיים קיימים המופעלים בקטגוריות תרבותיות שכנות, שבהן צילום רווח. למשל: האם צילומי תפילה בקברי קדושים נצרכים ומוצגים לאחרים בהסתמך על הדגם התרבותי של צילומי תיירות. בעוד צילומי תפילה בפעולה פוליטית כפופים לדגמים המשמשים לצריכת חדשות? זאת ועוד: האם הצילום מעניק לפולחן הדתי אאורה טלוויזיונית, כמו לפולחן הקנדומבלה בברזיל (van de Port, 2006)? להבדיל מפולחנות מקוננים בנצרות ובדתות טכנו-פגניות (O'Leary, 2004; Radde-Antweiler, 2006), כאן עסקינן ביהדות, המייחסת חשיבות רבה למקום הפיסי, והריטואל הפיסי במקום הקדוש לא נעלם, אלא שהטכנולוגיה מאפשרת להופכו למוצר צריכה זמין בכל עת ולהמציא מעין ריטואל-שניוני שעל טיבו אבקש לעמוד.

פרק 6.2 יעסוק באירוע ייצורו של תיעוד הריטואל, ובמימד הפרפורמטיווי שהתיעוד מחדיר לתפילה. האם המתעדים חשים שאפשר ליישב את התפילה כעיסוק המחייב (הלכתית) דבקות וריכות, ולעתים בעל ממד אקסטטי או כזה של "חוויה מייצרת flow" (Neitz & Spickard, 1990; Csikszentmihalyi, 1975) עם עיסוק בצילום? האם הממד הפיזי של העיסוק צילום מחייב שינויים בפרפורמנס של התפילה? אילו דילמות כרוכות בכך?

פרקים 7 ו-8 יעסקו בהתאמה בסרטונים המתעדים אלימות, ובסרטונים אחרים של בני נוער המושפעים מז'אנר תוכניות המציאות. סקירה מקדמית מעלה, כי סרטים אלו מערערים על האבחנה שבין ה-Home Video לז'אנרים טלוויזיוניים (כמו תוכניות מציאות או סרטי אלימות) שמהם הם מושפעים – באופן המאפשר להם לתפקד בזירות שונות למטרות שונות. בין השימושים שייבחנו: פרסום באינטרנט (בבלוגים ובאתרי שיתוף וידאו) המזכה את יוצריהם ברייטינג (המהווה אינדקס להון סמלי) ואף במעמד של מיני-סלבריטי כיצרני-טלוויזיה; הפצה בתוך קהילת פנים-אל-פנים, למשל לצורך פגיעה במעמדו של הנער המוכה; או צריכתם כ"Home Video" המתעד את המפגש החברתי המהנה שבו השתעשעו בהפקת הסרטון, כחלק מפרויקט אוטוביוגרפי וכמנטו לעתיד.

פרק 9 יעסוק בשימוש בתיעוד כדי לעורר נוסטלגיה. השימוש ביומנים ואלבומים כמכונות-זיכרון הוא ותיק מאוד (Steinitz, 1997. והשוו: van Dijk, 2005), ואולם השינויים במשטר התיעוד (למשל, הרחבה ניכרת בהיקפו ובטווח מושאיו) ובדפוסי החזקה על מכשירי התיעוד ופלטפורמות האכסון (למשל: מצלמת הטלפון, שהיא אישית וזמינה בכל עת, ומאפשרת לבני נוער לייצר תיעוד ולצרוך אותו בלא תלות במצלמה המשפחתית ובאלבום המשפחתי) מגבשים משטר נוסטלגיה חדש, עם "חוקי-רגשות" משלו. כפי שכתב Kitzmann, התיעוד העכשווי הוא "הרחבה של העבר להווה". פרק זה יבקש לאמוד על טיבו של משטר הנוסטלגיה החדש: האם השימוש הנוסטלגי בתמונות נותר עניין למבוגרים בלבד, ובפרט לקשישים (Csikszentmihalyi and Rochberg-Halton, 1981; Davis, 1979; Haldrup and Larsen, 2003), או שמא גם בני נוער הפכו "נוסטלגיים" יותר? האם רגשות נוסטלגיים מתעוררים גם כלפי העבר הקרוב מאוד, או כלפי תחומים שבעבר לא עוררו רגש זה? האם הגידול בהיקף התיעוד מפורר את הנראטיב הביוגרפי, או הופך אותו לעשיר ועבה יותר? האם הנוסטלגיה נותרה "רגש מתקף" (periodising emotion) היוצר דיכוטומיה בנרטיב הביוגרפי (כנטען אצל Tannock, 1995; Davis, 1979), או שריבוי התיעוד מאפשר נוסטלגיה למצבים שאינם שונים דרמטית מההווה?

5. מתודולוגיה

ניסוח שאלת המחקר מחייב לנקוט מחקר מרובה-אתרים תוך שימוש במתודות שונות. בחירה להתמקד רק בשימושים המקוונים או רק בשימושים הלא-מקוונים של התיעוד תשטש את טבעו המורכב והיברידי, שאותו בדיוק מבקש המחקר לאפיין. גישה זו גם מניחה דיכוטומיה רומנטית ובעייתית בין עולם "ממשי" ל"ייצוג" שלו ברשת. הפתרון הוא גישה דומה לזו שהציע Wittel (2000) המחליפה את מושג ה"שדה" המסורתי המתוחם במרחב בחשיבה על רשתות, הנחקרות אתנוגרפית באתרים השונים הרלוונטיים לייצורם וצריכתם (Hine, 2000). באינטרנט ומחוצה לה (ועיינו גם: Sade-Beck, 2004; Willson, 2006; Gaston & Zweerink, 2004). באופן דומה, בהנחה שתפיסת-עמדה בשדה נעשית תמיד ביחס לשדה בכללותו (Bourdieu, 1993), פרספקטיבת-מיקרו המתעלמת ממבנה השדה תסכל כל אפשרות לזהות את האסטרטגיות המופעלות בשדה ואת הלוגיקה שלהן – סיבה נוספת להעדיף מתודולוגיה מגוונת ומרובת-אתרים.

במחקר אפעיל כלים מארבעה סוגים:

1. **סקרים אינטרנטיים** נרחבים יחסית שנועדו למפות מיפוי ראשוני של השדה – הפרקטיקות הרווחות בו, הזהויות השונות של האקטורים הנוקטים בפרקטיקות השונות, והעמדות היחסיות בו – כדי למקם בהקשר הנכון את ניתוחי העומק. לצורך כך יופצו שאלונים מקוונים בשיטות שונות (דואר ויראלי, פרסום הודעות בפורומים, ושיתוף פעולה

עם אתרי-בלוגים). אלו אינם מדגמים מייצגים, בהישענם על השבחה-מרצון (self-selected sample), ואולם מחקרים רבים אוששו את אמינותם (בפרט בשאלות רגישות), בצד היותם כלי מחקר זול ומהיר (למשל Lozar-Manfreda, 2002; Gosling, 2004). שלב ראשון זה של המחקר ייתמך במתודה נוספת לצורך אותה מטרה עצמה - סקירה שיטתית של אתרי שיתוף תמונות ובלוגים, באמצעות מגננוני החיפוש המשולבים בהם, בניסיון לאתר תמונות וטקסטים המתייחסים לנושאים מסוימים, ולאפיין את הנטייה של קבוצות מסוימות לתעד או להימנע מתיעוד מסוגים שונים, וזאת לצורך אוריינטציה כללית שתסייע לפרש מידע שייאסף בהמשך.

2. ראיונות מובנים-למחצה ישמשו מקור המידע העיקרי. הראיונות יתמקדו בתיאור מדויק של דפוסי הייצור, הארכוב, ההפצה והצריכה, ובחלק מובנה-פחות שיעסוק בשילובם באינטראקציות ופרפורמנס, בשימוש בהם כטכנולוגיות רגשיות, ובמשמעות האישית שהפועלים מייחסים לתיעוד.

עיצוב השאלונים ייעשה באורח המפנים את הביקורת-הרדיקלית על הראיון (עיינו Fontana; Hammersley, 2003; Frey, 2000) - כלומר, העמדה שראיון הוא אינטראקציה חברתית, אירוע-שיחה שבו נוצרת משמעות, שבחלקה היא הסכמה המתגבשת רק בזמן הראיון כמו"מ בין המראיין והמראיין מתוך שקלול יחסי הכוח ביניהם, ובחלקה היתה קיימת אמנם קודם לראיון - אבל מבטאת תיאוריה עממית או דיסקורס מסוימים. למרות ביקורת זו, איני סבור שיש לוותר על הראיון: הוא מאפשר לחוקר לאסוף מידע על סיטואציות שבהן לא היה יכול לנכוח; לשוב ולשאל עד לקבלת תיאור מפורט ועשיר דיו; ולחשוף את השיח המגולם בתיאוריה-העממית. כמו Hammersley, אני סבור שהביקורת מחייבת זהירות בפרשנות לראיונות - אבל בכונתי לנקוט זהירות גם בעיצובו. מרבית השאלות שיישאלו יעסקו בתיאור פרטני של אירועים קונקרטיים של ייצור תיעוד וצריכתו, ולא בהכללות (מי עשה מה, עם מי, היכן, מתי וכד') - שאלות המקטינות את הטווח לתשובה אסטרטגית שאינה שקר. גישה זו תאפשר לי לקבל תיאור מפורט של הפרקסיס ולהימנע משכפול התיאוריה-העממית.

המראיינים גם יישאלו בהרחבה על הרגשות שחשו בעת ייצור התיעוד וצריכתו, אבל בהתייחס לאירוע קונקרטי ולשחזור של אפשרויות הפעולה בו. הקטעים החופשיים יותר בראיון יאפשרו למראיין להציג את הסבריו שלו בנוגע למוטיבציות ולרגשות שלו. שאלות אלו ינוסחו בצורה כללית ביותר ובלתי שיפוטית, והתשובות להן יפורשו כהקשר הכולל של השיח על תיעוד-עצמי, לצד היגדים הלקוחים ממקורות אחרים כמו דיונים בבלוגים ובזנב-התגובות שלהם (דבר שיסייע לזהות ולנטרל את השפעת הסיטואציה של הראיון), ומתוך רגישות לאסטרטגיות של הבחירה בצורה הצגה מסוימת ולאופן שבו דיבור על רגש משנה אותו (Reddy).

המראיינים יגויסו משלוש קבוצות:

א. בני נוער - בהיותם הפעילים ביותר באחרי בלוגים, רשתות חברתיות, וצילום סלולרי (עיינו Lenhart, 2005).

ב. חברים ברשתות החברתיות TheMarker Café (מבוגרים) ו-Shox (בני נוער), שירואיינו בנוגע לשימוש בבלוגים ותצלומים לגיוס הון חברתי

ג. מראיינים שיגויסו לפי עיסוקם בתיעוד נושא הרלוונטי לאחד הפרקים לעיל: תפילה, יחסי מין או אלימות.

אף שככל האפשר, הראיונות יערכו פנים-אל-פנים, ייעשה שימוש ברשת האינטרנט לאיתור מראיינים, דבר החשוב במיוחד בנוגע לסוגיות רגישות כמין ואלימות (למשל Coomber, 1997; Duncan et al., 2003).

3. ניתוח טקסטים לשם חילוף מידע על פרקטיקות לא-דיסקורסיוויות ופורמציות דיסקורסיוויות. כפי שהראו Hammersley & Atkinson, אתנוגרפים נוטים לעסוק בלבדית בתקשורת בע"פ, ולהזניח את הטקסטים – פורמליים וא-פורמליים, מילוליים וחזותיים כאחד – וזאת אף שאיננו חיים בחברה אוראלית שבה לטקסטים תפקיד משני. הם מציינים כי יומן או בלוג, בקריאה ביקורתית המודעת לאינטרס הרטורי של הכותב, יכול לשמש מקור למידע על רוטינות יומיום, עולם הדימויים של הכותב ועוד. בעבר יומנים שאינם יומנים לא היו נגישים לאתנוגרפים (על השימוש ביומנים יומנים, עיינו Plummer, 2001), ואולם ההפצה המקוונת של תצלומים ויומנים שינתה זאת – ומאפשרת לסוציולוגים ואתרופולוגים להשתמש באגודוקומנטים, בדומה לשימוש שעשו בהם אתרופולוגים-היסטוריים לשם זיהוי פרקטיקות, דפוסים תרבותיים וריטואלים (למשל Jancke, 2005; Burschel, 1999; Alrazi, 2002; Rutz, 2002).

אם מתחשבים בפרפורמטיוויות של הטקסטים ובאינטרס של היוצר – אפשר לנתח אותם באופן ביקורתי ולקבל מידע שלא היה מושג בראיונות (למשל, פרטים המובנים מאליהם למרואיינים, עד שלא העלו על דעתם לצייןם; או פרטים שהזנחו בשל חוסר נוחות להציגם למראיין החיצוני לאינטראקציה). בעבודתי אנתח טקסטים מבלוגים, אתרי SNS, וסרטי וידיאו – אך לא כ"אמירות" המבקשות להעביר מסר (דבר שאינו אפשרי בלא מידע רב על נסיבות הייצור שלהם), אלא בשני האופנים הבאים:

א. חילוף תיאורי פרקטים: טקסטים בבלוגים ובפורומים, תצלומים וסרטונים ביתיים מזכירים תכופות (לעתים כדרך אגב, תוך דיון בעניין אחר) אירועים של ייצור, הפצה וצריכה של תיעוד בתוך ההקשר שלהם. פעמים רבות אין סיבה לחשוד שהומצאו, או שאפשר לזהות את ההטיה שלהם. מטקסטים אלה אפשר לחלץ דפוסים של פרקטים. היכולת להפיק מבלוגים מידע אמין על פרקטיקות נובעת מכפיפות הבלוג ל"חוויה האוטוביוגרפית" שתיאר Lejeune: שקרים מוחלטים (להבדיל מהשמטות והגשים) ייתפסו כמעשה לא לגיטימי ע"י הכותב והקוראים כאחד, שעשוי להזיק קשות לכותב (בהתחשב בכך ששיעור ניכר מהבלוגרים נקראים בידי מכריהם והדמויות המתוארות בבלוג).

ב. אפיון דיסקורס: טקסטים אלו גם מסייעים לאפיין את הדיסקורס הרלוונטי – אוסף של קטגוריות מושגיות והנחות יסוד מובלעות בנוגע לתרבות התיעוד.

4. טקסט כאינטראקציה. אינטראקציות חברתיות רבות במרחב הווירטואלי, הכוללות שיווק או הצגה של תיעוד-עצמי, משאירות חותם: פרטוקולים של שיחות IM, שיחות ועימותים בבלוגים ובאתרי רשתות חברתיות. כל אלו מזמינים ניתוח בכלים אתרופולוגיים ורטוריים בניסיון לזהות טקטיקות של תפיסת עמדה, בניית face והגנה עליו, צבירת הון חברתי ומשיכת קהל, השפלה והתגוננות מפניה – אם אפשר, בשילוב מקורות מידע חוץ-ווירטואליים.

- Abercrombie, Nicholas and Brian Longhurst (1998), *Audiences*, London: Sage
- Adams, Matthew (2003) "The Reflexive self and culture: a Critique", *British Journal of Sociology*, 54(2): 221-238
- Alexander, Jeffrey C. (2006) "Cultural Pragmatics: social performance between ritual and strategy", in: Jeffrey Alexander et al (ed.), *Social Performance: Symbolic Action, Cultural Pragmatics, and Ritual*, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 29-90
- Algazi, Gadi (2002) "Food for Thought: Hieronymus Wolf grapples with the Scholarly Habitus," in: Rudolf Dekker (ed.) *Egdocuments in History: Autobiographical Writing in its Social Context since the Middle Ages*, Hilversum: Verloren, pp. 21-44
- Andrejevic, Mark (2002) "The Work of Being Watched: Interactive Media and the Exploitation of Self-Disclosure", *Critical Studies in Media Communication* 19(2): 230-248
- Auge, Marc (1995) *Non-Places: Introduction to an Anthropology of Supermodernity*, London: Verso
- Badger, Meredith (2004) "Visual Blogs", in: Laura Gurak, et al (eds.) *Into the Blogosphere: Rhetoric, Community, and Culture of Weblogs*, (http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/visual_blogs.html)
- Bagnall, Gaynor (2003) "Performance and performativity at heritage sites", *museum and society*, 1(2): 87-103
- Barcan, Ruth (2002) "In the Raw: 'Home-Made' Porn and Reality Genres", *Journal of Mundane Behavior* 3(1), <http://www.mundanebehavior.org/issues/v3n1/barcan.htm>
- Barthes, Roland (1993) *Camera Lucida: Reflections on Photography*, New York: Hill and Wang, the Noonday Press
- Batchen Geoffrey (2000) "Vernacular photographs" *History of Photography* 24(3): 262-271
- Baudrillard, Jean (1994 [1981]) *Simulacra and Simulation*, Michigan: University of Michigan Press
- Bauman, Zygmunt (1995), *Life in fragments*, Oxford: Blackwell
- Béjin, André (1985) "The Influence of the Sexologists and Sexual Democracy", in: Phillipe Ariès & André. Béjin (eds.), *Western Sexuality: Practice and Precept in Past and Present Times*, Oxford: Blackwell
- Bell, Genevieve (2006) *No More SMS from Jesus: Ubicomp, Religion and Techno-spiritual Practices*, in: Proceedings of UbiComp 2006: Ubiquitous Computing, <http://www.springerlink.com/content/a3723443x1870j72/>

- Beloff, Halla (1985) *Camera Culture*. Oxford: Blackwell
- Ben-Ari, Eyal (1991) "Posing, Posturing and Photographic Presences: A Rite of Passage in a Japanese Commuter Village", *Man, New Series*, 26(1): 87-104
- Ben-ze'ev, Aaron (2005) "Detachment: The Unique Nature of Online Romantic Relationships", in Y. Amichai-Hamburger (Ed.), *The Social Net: The Social Psychology of the Internet*, Oxford: Oxford University Press, pp. 115-138
- (2003) "Privacy, Emotional Closeness and Openness in Cyberspace", *Computers in Human Behavior* 19: 451-467
- Berger, John (1972) *Ways of Seeing*, London: Penguin books
- Berking, Helmuth (1999) *Sociology of Giving*, London, Thousand Oaks & New Delhi: Sage
- Bijker, Wiebe (1995) *Of Bicycles, Bakelites, and Bulbs: Toward a Theory of Sociotechnical Change*, Cambridge, MA: MIT Press
- Birnbaum, Michael H. (2004) "Human Research and Data Collection via the Internet", in: *Annual Review of Psychology*, 55: 803-832
- Blauvelt, Martha Tomhave (2002) "The Work of the Heart: Emotion in the 1805—35 Diary of Sarah Connell Ayer", *Journal of Social History* 35(4): 577—592
- Bloom, Lynn Z. (1996) "'I Write for Myself and Others': Private Diaries as Public Documents", in: Bunkers and Huff (ed.), *Inscribing the Daily: Critical Essays on Women's Diaries*, Amherst: University of Massachusetts Press, pp. 23-37
- Botonaki, Effie (1999) "Seventeenth-Century Englishwomen's Spiritual Diaries: Self-Examination, Covenanting, and Account Keeping", in: *Sixteenth Century Journal*, 30(1): 3-21
- Bouquet, Mary (2000) "The Family Photographic Condition", *Visual Anthropology Review*, 16(1): 2-19
- Bourdieu, Pierre (1977) *Outline of a Theory of Practice*, Cambridge: Cambridge University Press
- (1986) "The forms of capital", In: John G. Richardson (ed.), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, New York: Greenwood, , pp. 241-258
- (1990 [1965]) *Photography: a Middle Brow Art*, Cambridge: Polity Press
- (1993) *The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature*, Cambridge: Polity Press
- Bourdieu Pierre & Wacquant Loïc (1992) *An Invitation to reflexive sociology*, Chicago: University of Chicago Press

- Bunkers, Suzanne L. (2001), *Diaries of Girls and Women: A Midwestern American Sampler*.
Madison, University of Wisconsin Press
- Burckhardt, Jacob (1965 [1860]), *The Civilization of the Renaissance in Italy*, London: Phaidon Press
- Burschel, Peter (1999) "Himmelreich und Hölle. Ein Söldner, sein Tagebuch und die Ordnungen des Krieges", in: B. v. Krusenstjern, H. Medick (ed.), *Zwischen Alltag und Katastrophe. Der Dreißigjährige Krieg aus der Nähe*, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, pp. 181-194
- Buss, Helen (1993) *Mapping Our Selves: Canadian Women's Autobiography in English*, Montreal and Kingston: McGill-Queen's UP
- Butt, Trevor and Darren Langdrige (2003) "The Construction of Self: The Public Reach into the Private Sphere", *Sociology* 37(3): 477-493
- Callinicos, Alex (1986) "Foucault's Third Theoretical Displacement: Technology of the Self", *Theory Culture Society* 3(3): 171-177
- Calvert, Clay (2000) *Voyeur Nation: media, privacy and peering in modern culture*, Boulder: Westview Press
- Casey, Cheryl (2006) "Virtual Ritual, Real Faith: The Revirtualization of Religious Ritual in Cyberspace", in: *Online – Journal of Religions on the Internet* 2.1, <http://www.ub.uni-heidelberg.de/archiv/6958>
- Castells, Manuel (1996) *The Rise of Network Society*, Cambridge, MA: Blackwell
- Castells, Manuel, et. al (2004) *The Mobile Communication Society: A cross-cultural analysis of available evidence on the social uses of wireless communication technology*, <http://amic.info/workshop04/MCS.pdf>
- Caton, Steven C. (2006) "Coetzee, Agamben, and the Passion of Abu Ghraib", *American Anthropologist* 108(1): 114-123
- Chalfen, Richard (1987) *Snapshot Versions of Life*, Bowling Green: Bowling Green State University Popular Press
- (1988) "Home Video Versions of Life - Anything New?" *Society for Visual Anthropology Newsletter*, 4(1):1-5
- Chambers, Deborah (2001) *Representing the family*, London: Sage

- (2003) "Family as Place: Family Photograph Albums and the Domestication of Public and Private Space", in Joan M. Schwartz and James R. Ryan (eds.), *Picturing Place*, London: IB Tauris, pp. 96–114
- Chandler, Daniel (1998) "Writing Oneself in Cyberspace", In: Rosemary Lonsdale (ed.), *Writing in Higher Education: Perspectives in Theory and Practice*, Aberystwyth: University of Wales, pp.11-19
- Chandler, Daniel and Dilwyn Roberts-Young (1998) *The Construction of Identity in the Personal Homepages of Adolescents*, <http://www.aber.ac.uk/media/Documents/short/strasbourg.html>
- Cohen, Kris R. (2005) "What does the photoblog want?", *Media, Culture and Society*, 27(6): 883-901
- Coomber, Ross (1997) "Using the Internet for Survey Research", *Sociological Research Online*, 2(2) <http://www.socresonline.org.uk/socresonline/2/2/2.html>
- Cowan, Ruth Schwartz (1987) "The Consumption Junction: A proposal for Research Strategies in the Sociology of Technology", in: Wiebe E. Bijker et al (eds.), *The Social Construction of Technological Systems: New Directions in the Sociology and History of Technology*, Cambridge, MA: MIT Press
- Coyne, Richard (1998) "Cyberspace and Heidegger's pragmatics", *Information Technology & People*, 11(4): 338-350
- Crang, Mike (1997) "Picturing Practices: Research Through the Tourist Gaze", *Progress in Human Geography* 21(3): 359-373
- Csikszentmihalyi, Mihaly and Eugene Rochberg-Halton (1981) *The Meaning of Things: Domestic Symbols and the Self*, Cambridge: Cambridge UP
- Csikszentmihalyi, Mihaly (1975) *Beyond Boredom and Anxiety: Experiencing Flow in Work and Play*, San Francisco: Jossey-Bass
- Culley, Margo (1985) *A Day at a Time: The Diary Literature of American Women from 1764 to the Present*, New York: The Feminist Press
- Davis, Fred (1979) *Yearning for Yesterday: A Sociology of Nostalgia*, New York: The Free Press
- DeNora, Tia (1999) "Music as a technology of the self", *Poetics* 27(1): 31-56
- (2000) *Music in Everyday Life*, Cambridge: Cambridge University Press
- Dovey, Jon (2000) *Freakshow: first person Media and Factual Television*, London: Pluto

- Dourish, Paul (2001), *Where the Action Is: The Foundations of Embodied Interaction*, Cambridge, MA: MIT Press
- Duncan, David F. et al. (2003) "Using Internet-Based Surveys to Reach Hidden Populations: Case of Nonabusive Illicit Drug Users", *American Journal of Health Behavior*, 27, 208-218
- Efimova, Lilia and Aldo de Moor (2005), *Beyond Personal Webpublishing: An exploratory study of conversational blogging practices*, in: *Proceedings of the 38th Hawaii International Conference on System Sciences – 2005*, http://ieeexplore.ieee.org/xpls/abs_all.jsp?arnumber=1385452
- Efimova, Lilia and Stephanie Hendrick (2005), In Search for a Virtual Settlement: an Exploration of Weblog Community Boundaries, <https://doc.telin.nl/dscgi/ds.py/Get/File-46041>
- Ellison, Nicole B. et al. (2007) "The Benefits of Facebook 'Friends': Social Capital and College Students' Use of Online Social Network Sites", *Journal of Computer-Mediated Communication* 12: 1143–1168
- Feenberg, Andrew, "Critical evaluation of Heidegger and Bormann", in: Robert C. Scharff. & Val Dusek (eds.) *Philosophy of Technology: The Technological Condition*, Oxford: Blackwell, 2003, pp. 327-337
- Fetveit, Arild (1999) "Reality TV in the digital era: a paradox in visual culture?" *Media, Culture & Society* 21(6): 787-804
- Fontana, A. & Frey, J. (2000) "The Interview: From Structured Questions to Negotiated Text," in: Denzin, Norman K. & Lincoln, Yvonna S. (Eds.). *Handbook of qualitative research*, Thousand Oaks, CA: Sage, pp. 645-672
- Foucault, Michel, *History of Sexuality Vol. 1: An Introduction*, New York: Pantheon Books, 1978
- (1988) "Technologies of the Self", in: Luther H. Martin, et al (eds.) *Technologies of the Self: A Seminar with Michel Foucault*, Amherst: University of Massachusetts Press, pp. 16-49
  - (1993) "About the Beginning of the Hermeneutics of the Self", *Political Theory* 21: 198-227
- Fredrickson, Barbara L. & Tomi-ann Roberts (1997) "Objectification Theory: Toward Understanding Women's Lived Experiences and Mental Health Risks", *Psychology of Women Quarterly*, 21, 173-206
- Frohlich, David et al. (2002) "Requirements for Photoware", in: Proceedings of the 2002 ACM conference on Computer supported cooperative work, 166-175, <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=587078.587102>

- Gatson, Sarah N. & Amanda Zweerink (2004) "Ethnography Online: 'Natives' Practising and Inscribing Community", *Qualitative Research* 4(2): 179–200
- Gell, Alfred (1998) *Art and Agency. Towards a New Anthropological Theory*, Oxford: Clarendon Press
- Gibbons, Michael S. (1999) *Insiders: Toward a Sociological Theory of Authenticity*, <http://faculty.evansville.edu/mg86/docs/v%2012.1%20insiders.pdf>
- Gibson, James Jerome (1979) *The Ecological Approach to Visual Perception*, Boston: Houghton Mifflin
- Giddens, Anthony, *Modernity and Self-Identity. Self & Society in the Late Modern Age*, Stanford: Stanford University Press, 1991
- *The Transformation of Intimacy: Sexuality, Love and Eroticism in Modern Societies*, Stanford: Stanford University Press, 1992
- Gitlin, Todd (2003) *Media Unlimited: How the Torrent of Images and Sounds Overwhelms Our Lives*, New York: Owl Books
- Goggin, Gerard, *Cell Phone Culture: Mobile Technology in Everyday Life*, New York: Routledge, 2006
- Goffman, Erving (1959) *The Presentation of Self in Everyday Life*, New York: Anchor
- Goldhaber, Michael H., "The attention economy and the net", *First Monday*, 2:4 (1997), http://www.firstmonday.org/issues/issue2_4/goldhaber/
- Gosling, Samuel D. et al. (2004) "Should We Trust Web-Based Studies?: A Comparative Analysis of Six Preconceptions About Internet Questionnaires", *American Psychologist*. 59(2): 93-104
- Grint, Keith and Steven Woolgar (1997) *The Machine at Work: Technology, Work and Organization*, Oxford: Polity
- Gumbrecht, Michelle (2004) *Blogs as "protected Space"*, Presented at the Workshop on the Weblogging Ecosystem: Aggregation, Analysis, and Dynamics: WWW 2004. New York: ACM Press, <http://www.blogpulse.com/papers/www2004gumbrecht.pdf>
- Gye, Lisa (2007) "Picture This: the Impact of Mobile Camera Phones on Personal Photographic Practices", *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 21(2): 279–288
- Hakken, David (1999) *Cyborg@Cyberspace? An Ethnographer Looks to the Future*, London: Routledge

- Haldrup, Michael and Larsen, Jonas (2003) "The family gaze", in: *tourist studies*, 3(1): 23-45
- Hammersley, Martyn (2003) "Recent Radical Criticism of Interview Studies: Any Implications for the Sociology of Education?", *British Journal of Sociology of Education*, 24(1):119-126
- Hammersley, Martyn and Paul Atkinson (2007) *Ethnography: Principles in Practice* (3rd edition), London and New York: Routledge
- Hammersley, Martyn and Peggy Treseder (2007) "Identity as an Analytic Problem: Who's Who in 'Pro-Ana' Websites?", *Qualitative Research* 7(3): 283-300
- Heidegger, Martin (2003) "The Question Concerning Technology", in: Robert C. Scharff. & Val Dusek, (eds.) *Philosophy of Technology: The Technological Condition*, Oxford: Blackwell, pp.252-264
- Helland, Christopher (2002) "Surfing for Salvation", *Religion* 32: 293–302
- Hellbeck, Jochen (2006) *Revolution on My Mind: Writing a Diary under Stalin*, Cambridge, MA: Harvard University Press
- Herring, Susan C., et al. (2004a) "Women and children last: The discursive construction of weblogs", in: Laura Gurak, et al. (eds.), *Into the Blogosphere: Rhetoric, Community, and Culture of Weblogs*, http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/women_and_children.html
- Herring, Susan C., et al. (2004b) "Bridging the gap: A genre analysis of weblogs", in: *Proceedings of the 37th Hawai'i International Conference on System Sciences*, Los Alamitos: IEEE Press, <http://www.ics.uci.edu/~jpd/classes/ics234cw04/herring.pdf>
- Herring, Susan C. (2005), "Conversations in the Blogosphere: An Analysis 'From the Bottom Up'", *Proceedings of the 38th Hawaii International Conference on System Sciences – 2005*, <http://csdl2.computer.org/comp/proceedings/hicss/2005/2268/04/22680107b.pdf>
- Hevem, Vincent W. (2004) "Threaded Identity in Cyberspace: Weblogs & Positioning in the Dialogical Self", *Identity*, 4(4): 321-335
- Hillyer, Minette, (2004) "Sex in the Suburban : Porn, Home, Movies, and the Live Action Performance of Love in Pam and Tommy Lee: Hardcore and Uncensored", in: Williams, Linda (ed.) *Porn Studies*, Durham/London: Duke UP, pp. 50-76
- Himmer, Steve (2004) "The Labyrinth Unbound: Weblogs as Literature", in: Laura Gurak, et al. (eds.), *Into the Blogosphere: Rhetoric, Community, and Culture of Weblogs*, http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/labyrinth_unbound.html

- Hine, Christine M. (2000) *Virtual Ethnography*, London: Sage Publications
- Hirsch, Julia (1981) *Family Photographs Content, Meaning, And Effect* New York: Oxford University Press
- Hirsch, Marianne (1997) *Family Frames : Photography, Narrative, and Postmemory*, Cambridge MA: Harvard UP,
- Hjorth, Larissa (2006) "Snapshots of *Almost* Contact: Gendered Camera Phone Practices and a Case Study in Seoul, Korea", in: Shin Dong Kim. (Ed.), *Cultural Space and Public Sphere in Asia*, Seoul, Korea, pp. 211-32, http://asiafuture.org/csps2006/50pdf/csps2006_4a.pdf
- (2006) *Being Mobile: In Between the Real and Reel*, Paper presented at Asian Pop and Mobile Cultures conference as part of Asian Cultures Forum, Gwangju, http://www.cct.go.kr/data/acf2006/mobile/mobile_0101_Larissa%20Hjorth.pdf
- Hochschild, Arlie Russell (2003), *The Managed Heart: Commercialization of Human Feeling*, Berkeley: University of California Press
- Holland, Patricia (2004) "'Sweet is to Scan...': Personal Photograph and Popular Photography", in Liz Wells (ed.), *Photography: A Critical Introduction*, London & New York: Routledge, pp. 113-158
- Huffaker, David, and Sandra Calvert (2005) "Gender, identity, and language use in teenage blogs", *Journal of Computer-Mediated Communication* 10:2, article 1, <http://jcmc.indiana.edu/vol10/issue2/huffaker.html>
- Hunter, Jane H. (1992) "Inscribing the Self in the Heart of the Family: Diaries and Girlhood in Late-Victorian America", *American quarterly*, 44(1): 51-81
- Hutchby, Ian (2001) *Conversation and Technology: From the Telephone to the Internet*, Cambridge: Polity
- Huyssen, Andreas (1995), *Twilight Memories: Marketing Time in a Culture of Amnesia*, New York: Routledge
- Illouz, Eva: *Romantic Webs: How the Internet Has Transformed Courtship and Love* (In Preparation)
- Ito, Mizuko (2005) *Intimate Visual Co-Presence*, paper presented at UbiComp 2005, September 11—14, Takanawa, <http://www.spasojevic.org/pics/PICS/ito.ubicomp05.pdf>
- Ito, Mizuko, Daisuke Okabe and Misa Matsuda (eds.) (2005) *Personal, Portable, Pedestrian. Mobile Phones in Japanese Life*, Cambridge, MA: MIT Press

- Jacobs, David L. (1981) "Domestic snapshots: towards a grammar of motives", *Journal of American Culture* 4: 93-105
- Jacobs, Louis (1973) *Hasidic prayer*, London: Schocken
- Jagger, Elizabeth (2001) "Marketing Molly and Melville: Dating in a Postmodern, Consumer Society", *Sociology* 35(1): 39-57
- Jancke, Gabriele (2005) "Bettgeschichten. Gastfreundschaft in der Frühen Neuzeit", in: *Querelles-Net* 17, <http://www.querelles-net.de/forum/forum17/index.shtml>
- Jansson, Andre (2002) "The Mediatization of Consumption: Towards an Analytical Framework of Image Culture", *Journal of Consumer Culture* 2(1): 5-31
- Jarrett, Kylie, (2004) "Battlecat Then, Battlecat Now: Temporal Shifts, Hyperlinking and Database Subjectivities", in: Laura Gurak, et al (eds.), *Into the Blogosphere: Rhetoric, Community, and Culture of Weblogs*, http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/battlecat_then_battlecat_now.html
- Jones, Rodney H. (2005) *Attention Structures and Computer Mediated Communication among Hong Kong Secondary School Students*, http://isites.harvard.edu/fs/docs/icb.topic40337.files/AERA_paper_Jones.pdf
- Kalinock, Sabine (2006) "Going on Pilgrimage Online: the Representation of Shia Rituals on the Internet", *Online - Heidelberg Journal of Religions on the Internet*, 2(1): <http://www.ub.uni-heidelberg.de/archiv/6954/>
- Karlsson, Lena (2006) "Acts of Reading Diary Weblogs", *Human IT* 8(2): 1-59
- (2007) "Desperately Seeking Sameness", *Feminist Media Studies*, 7(2): 137-153
- Katz, James E. & Ronald E. Rice (2002) *social consequences of internet*, Cambridge, Massachusetts: MIT Press
- Kellner, Douglas (1989) *Jean Baudrillard: From Marxism to Postmodernism and Beyond*, Stanford: Stanford University Press
- Kennedy, Helen (2003) "Technobiography: Researching Lives, Online and Off", *Biography: An Interdisciplinary Quarterly*, 26(1): 120-139
- Kibby, Marjorie D. (2005) "Email Forwardables: Folklore in the Age of the Internet", *New Media & Society* 7(6): 770-790
- Kindberg, Tim et al. (2005) "The Ubiquitous Camera: an In-Depth Study of Camera Phone Use", *Pervasive Computing, IEEE*, 4(2): 42-50

- King, Anthony (2000) "Thinking with Bourdieu against Bourdieu: A 'Practical' Critique of the Habitus", *Sociological Theory*, 18(3): 417-433
- Kitzmann, Andreas (2004), *saved from oblivion*, New York: Peter Lang
- Knappett, Carl (2002) "Photographs, Skeuomorphs and Marionettes: Some Thoughts on Mind, Agency and Object", *Journal of Material Culture*, 7(1): 97-117
- Kolko, Beth. and Reid, Elizabeth (1998) "Dissolution and Fragmentation: Problems in Online Communities", in S.G. Jones (ed.) *CyberSociety 2.0: Revisiting Computer-mediated Communication and Community*, Thousand Oaks, CA: Sage, pp. 212-30
- Koskinen, Ilpo (2004) Seeing with Mobile Images: Towards Perpetual Visual Contact, paper presented in "The Global and the Local in Mobile Communication", Budapest 2004, http://www.fil.hu/mobil/2004/Koskinen_webversion.pdf
- (2005), Mobile Multimedia in Society: Uses and Social Consequences, http://www2.uiah.fi/~ikoskine/recentpapers/mobile_multimedia/mobilemultimediainsociety.pdf
- Kotchemidova, Christina (2005) "From Good Cheer to 'Drive-By Smiling': a Social History of Cheerfulness", *Journal of Social History* 39(1): 5-38
- Kraut, Robert et al. (1998) "Internet Paradox. A Social Technology that Reduces Social Involvement and Psychological Well-Being?", *American Psychologist* 53(9): 1017-1031
- Kurvinen, Esko (2003) "Only When Miss Universe Snatches Me: Teasing in MMS Messaging", resented at DPPI 2003, <http://www.hiit.fi/~ekurvine/publ/kurvinen-dppi03.pdf>
- Lair, Daniel J., Katie Sullivan & George Cheney (2005), "Marketization and the Recasting of the Professional Self: The Rhetoric and Ethics of Personal Branding", *Management Communication Quarterly*, 18(3): 307-343
- Larsen, Jonas, "Performativity of Tourist Photography", *space and culture* 8:4 (2005), 416-434
- Latour, B. (1992) "Where Are the Missing Masses? The Sociology of a Few Mundane Artifacts", In: Wiebe Bijker & John Law (eds.), *Shaping Technology/Building Society: Studies in Sociotechnical Change*, Cambridge MA: MIT Press, pp. 225-258
- Lee, Dong-Hoo (2005) Women's Creation of Camera Phone Culture, *Fiberculture* 6 http://journal.fibreculture.org/issue6/issue6_donghoo.html
- Lehtonen, Turo-Kimmo, Ilpo Koskinen & Esko Kurvinen, "Mobile Digital Pictures – the Future of the Postcard? Findings from an Experimental Field Study", In: *Postikoritti suhteessa kulttuurisiin*

- tapoihin / Postcards and Cultural Rituals*, eds. Laakso & Östman Hämeenlinna, 2002, pp. 69-96, http://www.hiit.fi/~ekurvine/publ/Lehtonen_et_al_2002_mobile-digital-pictures.pdf
- Lejeune, Philippe (2001) "How do diaries end?", *Biography: An Interdisciplinary Quarterly*, 24:1, 99-112
- Lemish, Dafna and Akiba Cohen (2005a) "On the Gendered Nature of Mobile Phone Culture in Israel", *Sex Roles*, 52(7-8): 511-521
- (2005b) "Tell Me About Your Mobile and I'll Tell You Who You Are: Israelis Talk About Themselves", in: Richard Ling et al (eds.) *Mobile Communications: Re-negotiation of the Social Sphere*, London: Springer, pp. 187-202
- Lenhart, Amanda et al. (2005) *Teens and Technology. Youth are Leading the Transition to a Fully Wired and Mobile Nation*, http://www.pewinternet.org/pdfs/PIP_Teens_Tech_July2005web.pdf
- Lenhart, Amanda and Susannah Fox, *Bloggers. A portrait of internet's new storytellers*, 2006, <http://www.pewinternet.org/pdfs/PIP%20Bloggers%20Report%20July%2019%202006.pdf>
- Lewis, Justin (1997) "What counts in cultural studies", *Media, Culture & Society*, 19(1): 83-97
- Lin, Nan (1999) "Building a Network Theory of Social Capital" *Connections* 22(1):28-51
- Lindemann, Kurt (2005) 'Live(s) Online: Narrative Performance, Presence, and Community in LiveJournal.com', *Text and Performance Quarterly*, 25(4): 354-372
- Ling, Rich & Tom Julsrud (2005) "The Development of Grounded Genres in Multimedia Messaging Systems (MMS) among Mobile Professionals", in: K. Nyiri (ed.) *A Sense of Place*, Vienna: Passagen-Verlag
- Lovink. Geert (2007) "Blogging, the nihilist impulse", *Eurozine*, <http://eurozine.com/pdf/2007-01-02-lovink-en.pdf>
- Lowenthal, David (1985) *The Past is a Foreign Country*, Cambridge: Cambridge UP
- Lozar-Manfreda, Katja. Et al., (2002) "Virtual Selves and Web Surveys", In A. Ferligoj & A. Mrvar (eds.) *Developments in Social Science Methodology*, Ljubljana: FDV, pp.187-213.
- Lury, celia, *Prosthetic Culture: Photography, Memory and Identity*, London: Routledge, 1998
- Lutz, Catherine A. (1988) *Unnatural Emotions : Everyday Sentiments on a Micronesian Atoll & Their Challenge to Western Theory*, Chicago: The University of Chicago press
- Mackay, Hughie and Gareth Gillespie (1992) "Extending the Social Shaping of Technology Approach: Ideology and Appropriation", *Social Studies of Science*, 22(4) 685-716

- Malaby, Thomas (2006) "Parlaying Value Capital in and Beyond Virtual Worlds" *Games and Culture* 1(2): 141-162
- Manovich, Lev (2001) *The Language of New Media*, Cambridge: MIT Press
- Mascuch, Michael (1997) *Origins of the Individualist Self : Autobiography and Self-Identity in England, 1591-1791*, Cambridge: Polity
- McLuhan, Marshall (1962) *The Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man*, London: Routledge & Kegan Paul
- (1994 [1964]) *Understanding Media: the Extensions of Man*, Cambridge, MA: MIT Press
- Meneill, Laurie (2003) "Teaching an Old Genre New Tricks: The Diary on the Internet", *Biography: An Interdisciplinary Quarterly*, 26(1) 24-48
- Miller, Carolyn R. and Dawn Shepherd (2004) "Blogging as Social Action: A Genre Analysis of the Weblog", in: Laura Gurak et al. (Eds.), *Into the Blogosphere: Rhetoric, Community, and Culture of Weblogs*, http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/bloggging_as_social_action_a_genre_analysis_of_the_weblog.html
- Milne, James M. (2004) "Weblogs and the Technology Lifecycle: Context, Geek-Chic and Personal Community" (Ph.D dissertation), http://etd.fcla.edu/SF/SFE0000300/Milne_Diss.pdf
- Mittell, Jason (2001) "A Cultural Approach to Television Genre Theory", *Cinema Journal*, 40(3): pp. 3-24
- Moran, Joe (2002) "Childhood and Nostalgia in Contemporary Culture", *European Journal of Cultural Studies*, 5:2, 155-173
- Moran, James (2002) *There's No Place Like Home Video*, Minneapolis: University of Minnesota Press
- Mortensen, Torill Elvira, "Personal Publication and Public attention", in: Laura Gurak, et al. (Eds.), *Into the Blogosphere: Rhetoric, Community, and Culture of Weblogs*, 2004, http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/personal_publication.html
- Nardi, Bonnie A. et al. (2004) "Why We Blog", *Communications of the ACM* 47(12): 41-46
- Negus, Keith (2002) "The Work of Cultural Intermediaries and The Enduring. Distance Between Production and Consumption", *Cultural Studies* 16(4): 501-515
- Neitz M. J. & J. V. Spickard (1990) "Steps Toward a Sociology of Religious Experience," *Sociological Analysis* 51:15-33

- Nightingale, Virginia (2007) "The Cameraphone and Online Image Sharing", *Continuum*, 21(2): 289-301
- (2006) *Photoblogging: an exploration in agency online*, paper presented at the International Association for Mass Communication Research, Cairo, July 23-29, http://www.aucegypt.edu/conferences/iamcr/uploaded/3Finished%20.pdf/CD_Virginia%20Nightingale.pdf
- Noble, Greg (2004) "Accumulating being", *international Journal of Cultural Studies* 7(2): 233–256
- Okabe, Daisuke (2004), *Emergent Social Practices, Situations and Relations through Everyday Camera Phone Use*, Paper presented at Mobile Communication and Social Change, the 2004 International Conference on Mobile Communication in Seoul, Korea, October 18-19, 2004, http://www.itofisher.com/mito/archives/okabe_seoul.pdf
- O’Leary, Stephen D (2004) "Cyberspace as Sacred Space: Communicating Religion on Computer Networks", in: Lorne L. Dawson and Douglas E. Cowan, (eds), *Religion Online. Finding Faith on the Internet*, New York: Routledge
- Olsson, Stefan (2000) "Ethnography and Internet: Differences in doing ethnography in real and virtual Environments", in: *Proceedings of IRIS 23. Laboratorium for Interaction Technology*, University of Trollhättan Uddevalla
- Ong, Walter (1982) *Orality and Literacy: The Technologizing of the Word*, London: Methuen,
- Paige, Nicholas (2001) *Being Interior: Autobiography and the Contradictions of Modernity in Seventeenth-Century France*, Philadelphia: University of Pennsylvania Press
- Palmer, Daniel (2000) "Webcams: The Aesthetics of Liveness", *LIKE, Art Magazine*, 12: 16-22
- Pedersen, Sarah, & Caroline Macafee (2007) "Gender differences in British blogging", *Journal of Computer-Mediated Communication* 12(4): 1472-1492
- Pickering, Michael & Emily Keightley (2006) "The Modalities of Nostalgia", *Current Sociology*, 54(6): 919-941
- Plummer, Ken (2001) *Documents of Life 2, An Invitation to a Critical Humanism*, London: Sage
- Port, Mattijs van de (2006) "Visualizing the Sacred: Video Technology, 'Televisual' Style, and the Religious Imagination in Bahian Candomblé", in: *American Ethnologist*, 33(3) 444-461
- Portes, Alejandro (2000), "The Two Meanings of Social Capital", *Sociological Forum*, 15(1): 1-12

- Putnam, Robert D. (2000) *Bowling Alone: the Collapse and Revival of American Community*, New York: Simon & Schuster
- Qian, Hua & Craig R. Scott (2007) "Anonymity and Self-Disclosure on Weblogs", *Journal of Computer-Mediated Communication* 12: 1428–1451
- Radde-Antweiler, Kerstin (2006) "Ritual is Becoming Digitalized: Introduction to the Special Issue on Rituals on the Internet", *Online - Heidelberg Journal of Religions on the Internet*, 2:1
<http://www.ub.uni-heidelberg.de/archiv/6953/>
- Raynes-Goldie, Kate (2004) "Pulling sense out of today's informational chaos: LiveJournal as a site of knowledge creation and sharing", in: *First Monday*, 9:12,
http://firstmonday.org/issues/issue9_12/raynes/index.html
- Reddy, William M. (2001) *The Navigation of Feeling: A Framework for the History of Emotions*, Cambridge: Cambridge UP
- Reed, Adam (2005) "Texts and persons in UK online journal culture (and anthropology)", *Ethnos* 70(2): 220-242
- Reichmayr, Ingrid, "Weblogs von Jugendlichen als Bühnen des Identitätsmanagements: Eine qualitative Untersuchung", in: Jan Schmidt et al.(eds.) *Erkundungen des Bloggens. Sozialwissenschaftliche Ansätze und Perspektiven der Weblogforschung*, 2005,
http://www.soz.uni-frankfurt.de/K.G/B8_2005_Reichmayr.pdf
- Richardson, Ingrid (2007) "Pocket Technospaces: the Bodily Incorporation of Mobile Media", *Continuum*, 21(2): 205-215
- Richardson, Ingrid et al., (2007) *Moblogging and Belonging: New Mobile Phone Practices and Young People's Sense of Social Inclusion*, in: Proceedings of the 2nd international conference on Digital interactive media in entertainment and arts,
<http://portal.acm.org/citation.cfm?id=1306834>
- Rival, Laura M. and Don Slater and Daniel Miller (1998) "Sex and sociality: comparative ethnography of sexual objectification", *Theory, Culture and Society* 15(3-4): 295–322
- Rivière, Carole (2005) "Mobile Camera Phones: a New Form of 'Being Together' in Daily Interpersonal Communication", in: Richard Ling et al. (eds.) *Mobile Communications: Re-negotiation of the Social Sphere*, London: Springer, pp. 167-186
- Robinson, Laura (2007) "The Cyberself: the Self-ing Project Goes Online: Symbolic Interaction in the Digital Age", *New Media & Society* 9(1): 51–68

- Rodriguez, Richard (2003) "On the Subject of Gang Photography", in: Louis Kontos, David Brotherton & Luis Barrios (Eds.) *Gangs and Society: Alternative Perspectives*, New York: Columbia UP
- Rose, Gillian (2003) "Family Photographs and Domestic Spacings: a Case Study", *Transactions of the Institute of British Geographers* 28 (1): 5-18
- Ruby, Jay (1995) *Secure the Shadow. Death and Photography in America*, Cambridge, Mass & London: MIT press
- Rutz, Andreas (2002) "Ego-Dokument oder Ich-Konstruktion? Selbstzeugnisse als Quellen zur Erforschung des frühneuzeitlichen Menschen", in: *Zeitenblicke* 1(2), <http://www.zeitenblicke.historicum.net/2002/02/rutz/index.html>
- Sade-Beck, Liav, Internet Ethnography: Online and Offline. *International Journal of Qualitative Methods*, 3:2 (2004), Article 4, http://www.ualberta.ca/~iiqm/backissues/3_2/pdf/sadebeck.pdf
- Schaap, Frank, "Links, Lives, Logs: Presentation in the Dutch Blogosphere", in: Laura Gurak, et al. (Eds.), *Into the Blogosphere: Rhetoric, Community, and Culture of Weblogs*, 2004, http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/links_lives_logs.html
- Scheidt, Lois Ann (2006) "Adolescent diary weblogs and the unseen audience", in: David Buckingham and Rebekah Willett (eds.) *Digital Generations: Children, Young People and New Media*, London: Lawrence Erlbaum
- Scherer, Klaus R. (2001) "Emotional Experience is Subject to Social and Technological Change: Extrapolating to the Future", *social Science Information*, 40(1): 125-151
- Schieffelin, Edward (1998) "Problematizing performance", In: Felicia Hughes-Freeland (ed.) *Ritual, Performance, Media*, London, pp. 194-208
- Scifo, Barbara (2005) "The Domestication of the Camera Phone and MMS Communications. The Experience of Young Italians" in K. Nyíri (ed.) *A Sense of Place*. Vienna: Passagen-Verlag
- Schmidt, Jan (2007) "Blogging Practices: An Analytical Framework" *Journal of Computer-Mediated Communication* 12: 1409-1427
- Schulte Nordholt, Gerard (2002) "Online Diaries and Websites on Egodocuments", in: Rudolf Dekker (ed.) *Egodocuments in History: Autobiographical Writing in its Social Context since the Middle Ages*, Hilversum: Verloren, pp. 175-184

- Seale, Jane and Chris Abbott (2007) "Methodological Issues in Researching Online Representations: Production, Classification and Personal web space", *International Journal of Research & Method in Education*, 30(2): 179-192
- Serfaty, Viviane (2004a) *The Mirror and the Veil: an Overview of American Online Diaries and Blogs*, New York: Rodopi
- (2004b) "Online Diaries : Towards a Structural Approach", *Journal of American Studies*, 38(3): 457-471
- Sewell, William (1999) "The concept(s) of culture", in: Victoria Bonnell and Lynn Hunt (eds.), *Beyond the Cultural Turn: New Directions in the Study of Society and Culture*, Berkeley: University of California Press, pp. 35-61
- Sinnreich, Aram (2007) "Come Together, Right Now: We Know Something's Happening, But We Don't Know What It Is", *International Journal of Communication* 1: 44-47
- Sit, Ryan Y. et al. (2005) "Digital Photos as Conversational Anchors", *Proceedings of the 38th Hawaii International Conference on System Sciences – 2005*,
<http://csdl2.computer.org/comp/proceedings/hicss/2005/2268/04/22680109b.pdf>
- Skeggs, Beverley (2001a) "The Toilet Paper: Femininity, Class and Mis-recognition", *Women's Studies International Forum* 24(3): 295-307
- Slater, Don (1995) „Domestic Photography and Digital Culture“, in: Martin Lister (ed.), *The Photographic Image in Digital Culture*, London: Routledge, pp. 129-146
- (1998) "Trading sexpics on IRC: embodiment and authenticity on the internet" *Body and Society* 4(4): 91-117
- Slevin, James (2000): *The Internet and Society*, Cambridge: Polity Press
- Smith, Kimberly (2000) "Mere Nostalgia: Notes on a Progressive Paratheory", *Rhetoric and Public Affairs* 3(4): 505-527
- Solove, Daniel J. (2007) *The Future of Reputation : Gossip, Rumor, and Privacy*, New Haven & London: Yale UP
- Sontag, Susan (1977) *On Photography*, New York: Dell
- Sorapure, Madeleine (2003) "Screening Moments, Scrolling Lives: Diary Writing on the Web", *Biography: An Interdisciplinary Quarterly*, 26(1): 1-23

- Span, Anna (2003) *Erotic Home Videos: create your own adult films*, London: Carlton
- Spence, Jo and Patricia Holland (1991) *Family Snaps: The Meanings of Domestic Photography*, London: Virago
- Spence, Jo (1986) *Putting Myself in the Picture: A Political, Personal and Photographic Autobiography*, Seattle, WA: The Real Comet Press
- Stearns, Peter N. (1994) *American Cool*, New York: New York University Press
- Stewart, Susan (1993) *On Longing: Narratives of the Miniature, the Gigantic, the Souvenir, the Collection*. Durham: Duke University Press
- Steinitz, Rebecca (1997) "Writing Diaries, Reading Diaries: The Mechanics of Memory", *The Communication Review* 2(1): 43-58
- Swidler, Ann, "Culture in Action: Symbols and Strategies", *American Sociological Review* 51 (1986), 273-286
- Takhteyev, Jury & Joseph Hall (2005) "Blogging Together: Digital Expression in a RealLife Community", paper presented in" Social Software in the Academy Workshop, Los Angeles, May 2005, http://www.takhteyev.org/papers/Takhteyev_Hall_2005_Blogging_Together.pdf
- Tannock, Stuart (1995) "Nostalgia Critique", *Cultural Studies* 9(3): 453-464
- Taylor, Alex. S., & Richard Harper (2003) "The Gift of the Gab: a Design Oriented Sociology of Young People's Use of Mobiles", *Journal of Computer Supported Cooperative Work*, 12(3): 267-296
- Taylor, Charles (1989) *Sources of the Self: The Making of Modern Identity*. Cambridge MA: Harvard University Press
- Thomas, Angela (2004) "Digital Literacies of the Cybergirl", *E-Learning*, 1(3):, 358-82
- Turkle, Sherry (1995) *Life on the Screen: Identity in the Age of the Internet*. New York: Simon & Schuster
- (1999) "Cyberspace and Identity." *Contemporary Sociology*, 28(6): 643-648
- (forthcoming) "Always-on/Always-on-you: The Tethered Self", in: James Katz (ed.), *Handbook of Mobile Communications and Social Change*, Cambridge: MIT Press (forthcoming), http://web.mit.edu/sturkle/www/Always-on%20Always-on-you_The%20Tethered%20Self_ST.pdf
- Urry, John (2002) *The Tourist Gaze*, London: Sage

- Viégas, Fernanda (2005) "Bloggers' Expectations of Privacy and Accountability: An Initial Survey", in: *Journal of Computer-Mediated Communication* 10(3) article 12, <http://jcmc.indiana.edu/vol10/issue3/viegas.html>
- Van Dijck, José (2004) "Composing the Self: Of Diaries and Lifelogs", *Fibreculture*. 1(3), http://journal.fibreculture.org/issue3/issue3_vandijck.html
- (2005) "From shoebox to performative agent: The computer as personal memory machine", *New Media & Society*, 7(3): 311-332
- Van Doorn, Niels et al. (2007) "Writing from Experience: Presentations of Gender Identity on Weblogs". *European Journal of Women's Studies* 14: 143-159
- Van House, Nancy A. & Marc Davis (2005) *The Social Life of Cameraphone Images*, In: *Workshop on Pervasive Image Capture and Sharing at the Seventh International Conference on Ubiquitous Computing (UbiComp 2005) in Tokyo, Japan, 2005*, <http://people.ischool.berkeley.edu/~vanhouse/Van%20House,%20Davis%20-%20The%20Social%20Life%20of%20Cameraphone%20Images.pdf>
- Voïda, Amy & Elizabeth D. Mynatt (2005) *Cameraphone Inertia*, Position Paper presented in UbiComp 2005, <http://www.cc.gatech.edu/~amyvoida/cameraphoneInertia-ubicomp05.pdf>
- Wajcman, Judy (2002) "Addressing Technological Change: The Challenge to Social Theory", *Current Sociology*, 50(3): 347-363
- Walker, Andrew L. and Rosalind Kimball Moulton (1989) "Photo albums: Images of time and reflections of self", *Qualitative Sociology*, 12(2): 155-182
- Walker, Jill (2005) "Mirrors and Shadows: The Digital Aestheticisation of Oneself", in *The Proceedings of Digital Arts and Culture*, pp.184-190, <http://www.floc.dk/socialsoftware/wp-content/uploads/mirrorsandshadows-final.pdf>
- (2002) Links and Power: The Political Economy of Linking on the Web, in: *Proceedings of the thirteenth ACM conference on Hypertext and hypermedia*, pp. 72-73, <http://portal.acm.org/citation.cfm?id=513338.513358>
- Ward, Katie J. (1999) "Cyber-Ethnography and the Emergence of the Virtually New Community", *Journal of Information Technology* 14: 95-105
- Wei, C. (2004) "Formation of Norms in a Blog Community", In L. Gurak et al. (eds.), *Into the Blogosphere; Rhetoric, Community and Culture of Weblogs*, University of Minnesota, http://blog.lib.umn.edu/blogosphere/formation_of_norms.html

- Wernick, Andrew (1997) "Resort to Nostalgia: Mountains, Memories and Myths of Time", in: Mica Nova et al., *Buy This Book: Studies in Advertising and Consumption*, London & New York: Routledge
- West, Nancy Martha (2000) *Kodak and the Lens of Nostalgia*, Charlottesville: University Press of Virginia
- Williamson, Judith (1994) "Family, Education, Photography", in Nicholas Dirks, Geoff Eley, and Sherry Ortner (eds.), *Culture/Power/History: A Reader in Contemporary Social Theory*, Princeton: Princeton University Press, pp. 236-244
- Wilson, Brian (2006) "Ethnography, the Internet, and Youth Culture: Strategies for Examining Social Resistance and 'Online-Offline' Relationships", *Canadian Journal of Education*, 29(1): 307-328
- Wilson, Janelle L. (2005) *Nostalgia: Sanctuary of Meaning*, LewisburgS: Bucknell UP
- Winner, Langdon (1980) "Do Artefacts have Politics?", *Daedalus*, 109:121-36
- (1993) "Upon Opening the Black Box and Finding It Empty: Social Constructivism and the Philosophy of Technology", *Science, Technology, & Human Values*, 18(3): 362-378
- Wise, J. Macgregor (2004) "An Immense and Unexpected Field of Action: Webcams, Surveillance and Everyday Life", in: *Cultural studies*, 18(2-3): 424-442
- Wittel, Andreas (2000) "Ethnography on the Move: From Field to Net to Internet", *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, <http://www.qualitative-research.net/fqs-texte/1-00/1-00wittel-e.htm>
- Wolf, Anneke (2002) "Diaristen im Internet. Vom schriftlichen Umgang mit Teilöffentlichkeiten", *kommunikation@gesellschaft*, 3:6, http://www.uni-frankfurt.de/fb03/K.G/B6_2002_Wolf.PDF
- Wright, Chris (2004), "Material and Memory: Photography in the Western Solomon Islands" *Journal of Material Culture* 9: 73-85
- Zalis, Elayne (2003) "At Home in Cyberspace: Staging Autobiographical Scenes", *Biography: An Interdisciplinary Quarterly*, 26(1): 84-119
- Zimmermann, Patricia R. (1995) *Reel Families: A Social History of Amateur Film*, Bloomington: Indiana UP

וייסמן, ברמל (2004) "של מי הבלוג הזה לעזאזל", פנים 30: 46-54

- (2005) "י!מני ה+קר", פנים 33: 23-29

שאיל, יונתן, קונצפציית ה"אנרגיה הנפשית" בתורות-אישיות פסיכולוגיות ובתפיסה הקבלית-חסידית : דרכי מימושה בישיבת
"בעלי-תשובה" של חסידי ברסלב, ירושלים : האוניברסיטה העברית בירושלים, 1986